

Olsztyn, dnia 15 maja 2017 r.

PS-IV.431.3.29.2016.ML

Pani Maria Siemaszko-Kozielska
Kierownik
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Olecku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził w dniach 15, 16 i 18 listopada 2016 r. kontrolę kompleksową Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) – zwanej dalej ustawą, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-VI.0030.1043.2016 z dnia 31 października 2016 r.

Przedmiotem kontroli była ocena zakresu i sposobu realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, za okres od 1 stycznia 2015 roku do 18 listopada 2016 roku.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń przez Panią w dniu 24 kwietnia 2017 r. (data wpływu do tut. Urzędu – 26 kwietnia 2017 r.)

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów oraz informacje sporządzone przez Panią.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonych czynności nadzorczych ustalono, że zakres działania oraz organizacja wewnętrzna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku wynikają ze statutu i regulaminu organizacyjnego jednostki.

Dokonując oceny kwalifikacji kadry Ośrodka stwierdzono, że dyrektor i pracownicy socjalni realizujący zadania z zakresu pomocy społecznej, spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w ustawie o pomocy społecznej. Kwalifikacje zawodowe opiekunek były zgodne

z kwalifikacjami określonymi dla ww. stanowiska w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 1786). Ponadto kwalifikacje zawodowe osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w ramach realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, były zgodne z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. Nr 189 poz.1598 ze zm.).

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olecku nie był zgodny z normą określoną w art. 110 ust. 11 ustawy. Na jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w kontrolowanej jednostce przypadało w dacie kontroli 2 181 mieszkańców (do wyliczenia wskaźnika przyjęto: proporcjonalną liczbę ludności w stosunku 1 pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców). Powyższa nieprawidłowość skutkowałą naruszeniem art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni otrzymywali dodatek przysługujący im na podstawie art. 121 ust. 3a ustawy.

Ustalenia w zakresie stanu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkom wykazały, że Gmina Olecko realizowała zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, za wyjątkiem zadań wynikających z art. 17 ust.1, pkt: 7, 8, 9, z powodu braku zgłoszonych potrzeb mieszkańców, w tym zakresie. Gmina Olecko częściowo realizowała zadanie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 11 tzn. organizowała i świadczyła usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania usługobiorców, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych.

Nie realizowała zadania własnego o charakterze obowiązkowym, o którym mowa w art.17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej, tzn. nie prowadziła mieszkań chronionych. Brak realizacji zadania skutkowało niezabezpieczeniem mieszkańcom gminy pomocy i wsparcia w ww. formie.

Spośród zadań własnych o charakterze fakultatywnym realizowała zadania wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1 i 5. Ponadto Gmina Olecko realizowała zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 9 ustawy o pomocy społecznej.

W celu dokonania oceny prawidłowości postępowania w sprawach przyznania świadczeń z pomocy społecznej wynikających z realizacji przez Ośrodek zadań określonych w art. 17 i 18 ustawy o pomocy społecznej oraz prowadzenia związanej z tym dokumentacji, dokonano analizy losowo wybranych spraw, które dotyczyły osób otrzymujących pomoc i tych, którym pomocy odmówiono.

Z ustaleń kontrolnych wynika, że tryb załatwiania spraw, wynikający z kodeksu postępowania administracyjnego został zachowany, decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy wynikające z kodeksu postępowania administracyjnego. Odbiór decyzji w każdym przypadku został potwierdzony przez adresata. Wywiady środowiskowe przeprowadzono z zachowaniem terminu określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 712) oraz rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. poz. 1406 ze zm.). Zawarte w wywiadach środowiskowych plany pomocy opracowane przez pracowników socjalnych były zgodne z potrzebami zgłoszonymi przez wnioskodawców. Dokumentacja spraw przyznających świadczenia z pomocy społecznej zawierała udokumentowaną sytuację dochodową osoby lub rodziny, zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Stwierdzono, że pomocy udzielano bądź odmawiano zasadnie,

zgromadzony materiał dowody był wyczerpujący. Nie budziła zastrzeżeń realizowana przez Ośrodek praca socjalna.

W zakresie dokumentacji i realizacji zasiłków okresowych, celowych i specjalnych celowych, kierowania do środowiskowego domu samopomocy oraz udzielonej pomocy w formie schronienia, jak również w dokumentacji spraw zakończonych wydaniem decyzji odmownych nieprawidłowości nie stwierdzono.

Natomiast wśród spraw dotyczących zasiłków stałych, kierowania do domów pomocy społecznej, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz środowisk, które otrzymały pomoc w ramach wieloletniego rządowego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w formie gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole, zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup posiłku lub żywności stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

- w 1 przypadku brak wywiadu środowiskowego u osoby zobowiązanej do alimentacji (art. 107 ust. 1 ustawy w związku z art. 103). Organ nie badał sytuacji dochodowej osoby zobowiązanej do alimentacji w zakresie możliwości świadczenia pomocy na rzecz osoby otrzymującej zasiłek stały. Stwierdzona nieprawidłowość miała charakter formalny i nie spowodowała skutków.
- w 3 przypadkach świadczenie niepieniężne w formie przyznania gorącego posiłku w szkole przyznano wstecz. Stwierdzone uchybienie skutkowało świadczeniem pomocy niepieniężnej bez decyzji administracyjnej. W związku z tym, iż decyzje były wydane po raz pierwszy w okresie obejmującym rok szkolny, w powyższym zakresie zespół inspektorów udzielił kierownikowi MOPS stosownego instruktażu.
- w 1 przypadku decyzję administracyjną zmieniającą wysokość odpłatności za świadczone usługi wydawano z mocą wstecz. Stwierdzona nieprawidłowość skutkowała naliczeniem wyższej kwoty odpłatności za usługi za okres poprzedzający datę wydania decyzji zmieniającej.
- w 1 przypadku decyzję w sprawie zwiększenia wymiaru świadczących usług wydano z mocą wstecz, co skutkowało korzystaniem z usług w zwiększonym wymiarze czasu bez decyzji administracyjnej.
- w 2 przypadkach decyzje przyznające po raz pierwszy pomoc usługową wydano z mocą wstecz. Powyższe uchybienie skutkowało korzystaniem z pomocy niepieniężnej bez decyzji administracyjnej. W związku z tym, iż decyzje były wydane po raz pierwszy, w powyższym zakresie zespół inspektorów udzielił kierownikowi MOPS stosownego instruktażu.
- w 1 przypadku skierowano osobę do nieodpowiedniego typu domu pomocy społecznej, wbrew art. 54 ust. 2 ustawy, niezgodnie z jej stwierdzonymi schorzeniami. Nie stwierdzono skutków z uwagi na brak odwołania Strony od wydanej decyzji administracyjnej.
- w 2 przypadkach kierowano osoby do domów pomocy społecznej prowadzonych przez podmioty niepubliczne, jednocześnie niedziałające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego bez uprzedniego sprawdzenia i stwierdzenia braku wolnych miejsc w domach pomocy społecznej prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego lub na ich zlecenie

przez podmioty niepubliczne., co stanowiło naruszenie art. 65 ust. 2 ustawy. Powyższa nieprawidłowość skutkowałą naruszeniem art. 65 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Podjąć działania w kierunku spełnienia wymogu art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.), stanowiącego o zatrudnieniu pracowników socjalnych w ośrodku pomocy społecznej proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.
2. Podjąć działania mające na celu realizację zadania: „prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych”, o którym stanowi art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.). Przedstawić informację w zakresie realizacji podjętych działań w tym zakresie.
3. Przestrzegać zasady przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych u osób zobowiązanych do alimentacji, zgodnie z wymogiem art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, w celu ustalenia możliwości świadczenia przez nich pomocy na rzecz świadczeniobiorców.
4. Przestrzegać zasady, aby zmiana odpłatności za świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej, w tym pomoc usługową, nie obejmowała okresu poprzedzającego dzień wydania decyzji administracyjnej.
5. Przestrzegać zasady, aby przyznanie świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej nie obejmowało okresu poprzedzającego dzień wydania decyzji administracyjnej.
6. Kierować osoby wymagające całodobowej opieki do domów pomocy społecznej odpowiedniego typu, odpowiadającego potrzebom osoby kierowanej, zgodnie z art. 54 ust.2 ustawy o pomocy społecznej.
7. W przypadku skierowania osoby do domu pomocy społecznej prowadzonego bez zlecenia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty, dokumentować działania organu potwierdzające poszukiwania wolnych miejsc w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym lub powiatowym.

Jednocześnie, uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w czasie prowadzenia kontroli w MOPS w Olecku, wskazuję następujące działania:

1. Opracować i przedłożyć Radzie Miasta Olecko projekt uchwały w sprawie ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach, zgodnie z wymogiem art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej.

2. Opracować i przedłożyć Radzie Miasta Olecko projekt uchwały dot. szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania, zawierającej koszt 1 godziny usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, zgodnie z wymogiem art. 50 ust. 6 ustawy.

Na podstawie art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przysługuje Pani prawo w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłoszonych do nich zastrzeżeń. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń, bądź nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę, informację o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków jest Pani zobowiązana przekazać do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Jabłonna-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

KIEROWNIK ODDZIAŁU

Ewa Puzio

